

Zootechnik pro chov skotu (kód: 41-071-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání: Zootechnik
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Charakteristika chovu skotu v ČR	4
Aplikace platné legislativy v chovu skotu	4
Evidence a označování skotu	4
Posuzování chovného prostředí, technologie a systémů ustájení skotu	4
Posuzování výživy a organizace krmení skotu	4
Posuzování mléčné užitkovosti skotu	4
Posuzování masné užitkovosti skotu	4
Zajišťování reprodukce v chovu skotu	4
Zajišťování péče o zdraví skotu	4
Řízení a odborné vedení pracovníků zajišťujících živočišnou výrobu	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 14.10.2015 do: 18.10.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Charakteristika chovu skotu v ČR

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat plemena skotu a základní exteriérové a produkční požadavky	Ústní ověření
b) Charakterizovat a vysvětlit pojem: užitkovost (mléčná, masná, kombinovaná) a uvést způsoby jejího hodnocení	Písemné ověření
c) Popsat současný vývoj a stav dojených a masných stád - plemennou skladbu, základní přehled o stavech, užitkovosti a reprodukci, uvést produkci mléka a hovězího masa v ČR a spotřebu mléka, mléčných výrobků a hovězího masa na obyvatele v ČR	Písemné ověření
d) Stanovit kritéria pro výběr vhodného plemene v daných podmínkách	Praktické předvedení
e) Rozpoznat na předložených fotografiích plemena skotu a určit a charakterizovat plemena skotu v konkrétním zemědělském podniku	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat zásady plemenářské práce ve stádech skotu (selektce, kontrola užitkovosti, sestavení přípařovacího plánu, dědičnost jednotlivých užitkových vlastností)	Ústní ověření
g) Popsat práci s výsledky kontrol dědičnosti uvedenými v katalogích býků	Ústní ověření
h) Popsat strukturu nákladů na krmný den nebo jednotku produkce u jednotlivých kategorií skotu a podíl jednotlivých nákladových položek	Písemné a ústní ověření
i) Popsat ukazatele ovlivňující ekonomiku chovu dojeného skotu a chovu masného skotu	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikace platné legislativy v chovu skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vybraná ustanovení zákona na ochranu zvířat proti týrání a charakterizovat základní aspekty tohoto zákona z pohledu týrání zvířat a regulace bolestivých zákroků v chovu skotu	Ústní ověření
b) Popsat vybraná ustanovení vyhlášky o minimálních standardech na ochranu hospodářských zvířat a specifikovat požadavky na ochranu telat do šesti měsíců věku, býčků a plemenných býků, krav a jalovic	Ústní ověření
c) Popsat požadavky na organizaci práce a pracovních postupů při chovu skotu v souladu s nařízením vlády č. 27/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat	Ústní ověření
d) Popsat vybraná ustanovení veterinárního zákona a navazujících vyhlášek, které definují povinnosti chovatele v oblasti veterinární péče a ochrany zdraví	Ústní ověření
e) Vyjmenovat evropské a národní podpory v chovu skotu (členění podpor, zpracování žádostí), předvést použití internetových aplikací MZe a SZIF	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Evidence a označování skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vybraná ustanovení plemenářského zákona a příslušných vyhlášek, které se týkají šlechtění a plemenitby skotu	Písemné ověření
b) Předvést použití softwarových aplikací Registr zvířat a Portál farmáře, objasnit principy vedení ústřední evidence skotu – hlášení změn, stájový registr, povinnosti chovatele, např. vedení evidence při přirozené plemenitbě	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat pomůcky pro označování skotu a předvést praktické označení vybraných zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vysvětlit pojmy a údaje v průvodním listu skotu – části „A a B“ vybrané krávy	Ústní ověření
e) Vysvětlit zásady vedení a hodnocení faremní evidence včetně kontrolní činnosti	Ústní ověření
f) Popsat význam chovatelských sdružení a plemenných knih	Ústní ověření
g) Popsat strukturu zabezpečování plemenářských činností v ČR	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování chovného prostředí, technologie a systémů ustájení skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit pojem pohoda zvířat (welfare) v chovu skotu a specifikovat základních 5 svobod zvířat	Písemné ověření
b) Vyjmenovat a charakterizovat zásady správné manipulace a zacházení se skotem a předvést rutinní postupy u vybrané kategorie skotu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat obecné zásady ustájení jednotlivých kategorií skotu (mikroklima, osvětlení, větrání, prašnost, hluk aj.)	Ústní ověření
d) Charakterizovat různé systémy ustájení všech kategorií dojených plemen skotu v konvenčním, resp. ekologickém zemědělství	Ústní ověření
e) Charakterizovat různé systémy ustájení všech kategorií masných plemen skotu v konvenčním, resp. ekologickém zemědělství	Ústní ověření
f) Charakterizovat nejčastěji používané technologie u jednotlivých kategorií skotu	Ústní ověření
g) Popsat výhody a nevýhody stelivového (chlévká mrva, hnůj) a bezstelivového (kejda) systému ustájení	Písemné ověření
h) Posoudit vybraný chov, resp. vybrané kategorie skotu, z pohledu pohody chovu zvířat, kvality chovného prostředí a použitých technologií	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování výživy a organizace krmení skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat obecné zásady napájení, výživy a krmení jednotlivých kategorií skotu (kvalita, hygiena, množství, četnost napájení a krmení, konzervace a skladování krmiv)	Ústní ověření
b) Vysvětlit anatomické a fyziologické odlišnosti trávení u telat a ostatních kategorií skotu	Písemné ověření
c) Charakterizovat a specifikovat krmiva (koncentrovaná a objemová) pro výživu a krmení skotu dle užitkového typu, rozpoznat předložená krmiva	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Charakterizovat zásady pro sestavení základního krmivářského plánu, vyhodnotit modelový krmivářský plán	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Stanovit denní a celoroční potřebu krmiv pro jednotlivé kategorie skotu ve vztahu k obratu stáda	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat technologické postupy krmení skotu (směsná krmná dávka, pastva, kombinované a automatizované systémy zakládání a dávkování krmiva)	Ústní ověření
g) Zhodnotit výživu a krmení stáda skotu v daném chovu, popsat základní nedostatky a navrhnout zlepšující opatření	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Popsat způsob hodnocení příjmu krmiva a spotřeby krmiv a posoudit tělesnou kondici zadaných zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Stanovit výpočtem konkrétní krmnou dávku pro zvolenou kategorii skotu a požadovanou užitkovost	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování mléčné užitkovosti skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat ukazatele mléčné užitkovosti, jejich hodnocení a využití při řízení stáda	Písemné ověření
b) Objasnit biologický princip tvorby, uvolňování a získávání mléka	Ústní ověření
c) Popsat dojící systémy a charakterizovat typy dojíren a jejich určení	Písemné a ústní ověření
d) Popsat optimální pracovní postupy před, při a po dojení; chlazení a skladování mléka po nadojení až do jeho převzetí odběratelem, předvést přípravu dojnice k dojení a strojní dojení	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat faktory ovlivňující zdraví mléčné žlázy a kvalitu nadojeného mléka, prevence a eliminace mastitid	Ústní ověření
f) Popsat systém kontroly mléčné užitkovosti, jejího hodnocení a využití výsledků pro management stáda	Ústní ověření
g) Vysvětlit zásady zpeněžování mléka	Ústní ověření
h) Na základě předložené dokumentace posoudit úroveň mléčné užitkovosti v konkrétním zemědělském podniku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posuzování masné užitkovosti skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Objasnit biologické principy růstu, jeho sledování a hodnocení na faremní úrovni	Písemné ověření
b) Popsat systém kontroly masné užitkovosti, jejího hodnocení a využití výsledků pro management stáda	Ústní ověření
c) Charakterizovat intenzivní a extenzivní způsob výkrmu skotu	Ústní ověření
d) Vysvětlit zásady zpeněžování jatečného skotu dle SEUROP, zařadit jatečně upravená těla na fotografiích do příslušných tříd zmasilosti a stupňů protučnělosti	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Posoudit na základě předložené dokumentace úroveň masné užitkovosti v konkrétním zemědělském podniku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování reprodukce v chovu skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat ukazatele reprodukce a jejich hodnocení a využití při řízení stáda	Písemné ověření
b) Popsat fyziologii reprodukčního cyklu u skotu	Písemné ověření
c) Popsat zootechnická opatření při detekci říje, při inseminaci a zjišťování březosti v dojených stádech, vyhledat plemenci v říji	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Předvést fixaci plemence při inseminaci a připravit pomůcky k inseminaci	Praktické předvedení
e) Popsat nejčastěji používané biotechnologické metody v reprodukci skotu	Ústní ověření
f) Charakterizovat specifika reprodukce stád skotu bez tržní produkce mléka	Ústní ověření
g) Stanovit kritéria pro výběr plemníka dle zootechnických cílů ve stádě skotu	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Vysvětlit tvorbu obratu stáda v návaznosti na ukazatele reprodukce a vypočítat modelový příklad	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Vysvětlit zásady péče o krávu v období stání na sucho a přípravy na porod	Ústní ověření
j) Popsat příznaky blížícího se porodu na fotografiích nebo plemenicích	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Rozpoznat a popsat základní vybavení porodníka, charakterizovat průběh jednotlivých fází porodu a evidování průběhu porodů	Praktické předvedení a ústní ověření
l) Popsat zásady péče o matku a tele první den po porodu a vybrané ošetrovatelské úkony předvést	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování péče o zdraví skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Objasnit detekci příznaků onemocnění a změn v chování nemocného zvířete	Ústní ověření
b) Popsat způsoby kontroly zdraví skotu a systémy prevence onemocnění u jednotlivých kategorií skotu	Písemné ověření
c) Posoudit zdravotní stav jednotlivých kategorií skotu v daném zemědělském podniku, navrhnout příslušná zooveterinární opatření	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vyjmenovat a charakterizovat nejčastěji se vyskytující poruchy zdraví u jednotlivých kategorií skotu	Písemné ověření
e) Popsat praktická zootecnická opatření k eliminaci výskytu vybraných zdravotních poruch typických pro jednotlivé kategorie skotu	Ústní ověření
f) Popsat projevy tepelného a chladového stresu u jednotlivých kategorií skotu a navrhnout způsoby jeho eliminace	Ústní ověření
g) Popsat zásady prevence onemocnění a zásady ozdravovacích programů v chovu skotu (IBR - infekční bovinní rhinotracheitida, BVD - bovinní virová diarrhoe)	Písemné ověření
h) Popsat úkony vyplývající z metodiky kontroly zdraví u skotu (povinná vyšetření hrazená státem a chovatelem)	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a odborné vedení pracovníků zajišťujících živočišnou výrobu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a vysvětlit hlavní druhy dokumentů používaných v pracovně-právní oblasti	Ústní ověření
b) Popsat zpracování prvotních dokladů pro mzdové účetnictví podniku	Písemné a ústní ověření
c) Navrhnout systém motivačního odměňování podřízených pracovníků v konkrétních podmínkách	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Navrhnout plán odborných školení a kvalifikačních zkoušek podřízených pracovníků	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Prokázat znalost základních právních předpisů týkajících se BOZP a požární ochrany, dodržovat je a kontrolovat jejich dodržování u podřízených pracovníků	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Uvést základní povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu	Ústní ověření
g) Popsat první pomoc při způsobení úrazu nebo ohrožení zdraví	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Pro ověření znalostí a dovedností uchazeče budou kompetence ověřovány nejen v učebně, ale také přímo v zemědělském podniku zaměřeném na chov skotu. Při vstupu do chovu musí uchazeč splňovat požadavky veterinárních předpisů.

Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a dodržování zásad správné zemědělské praxe. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Při práci je třeba hodnotit přístup ke zvířatům a respektování požadavků pohody zvířat. Je vhodné zadávat uchazečům komplexní úkoly, které umožní ověření několika kritérií v rámci jedné i více kompetencí.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Vysokoškolské bakalářské nebo magisterské vzdělání se zaměřením na zemědělství a alespoň 5 let provozní praxe v oblasti živočišné výroby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Vysokoškolské bakalářské nebo magisterské vzdělání se zaměřením na zemědělství a alespoň 5 let praxe ve výzkumném ústavu v oblasti živočišné výroby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vysokoškolské bakalářské nebo magisterské vzdělání se zaměřením na zemědělství a alespoň 5 let praxe ve funkci vysokoškolského učitele živočišné výroby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- d) Vysokoškolské bakalářské nebo magisterské vzdělání se zaměřením na zemědělství a alespoň 5 let praxe ve funkci středoškolského učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování v oblasti chovu zvířat, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Místnost pro vykonání písemné části zkoušky vybavená počítačem s připojením na internet
- zemědělský subjekt s chovem skotu
- fotografie plemen skotu, katalogy býků
- pomůcky pro označování, fixaci a inseminaci skotu
- vzorky krmiv

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 až 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Institut vzdělávání v zemědělství, o. p. s.

Česká zemědělská univerzita v Praze, FAPPZ

Výzkumný ústav živočišné výroby, v. v. i.

AGRO Jesenice u Prahy, a. s.